

De ethiek van het opdoeken

Of de Tweede Kamer deze week akkoord gaat met het verbod op nertsenfokkerijen, hangt af van een schadeloosstelling voor het personeel dat in deze industrie werkt. De sector waarschuwt dat het verbod ook buiten de sector financiële gevolgen kan hebben.

VRIJPLAATS

In de discussie over de opheffing van de nertsenfokkerijen begint één vraag steeds belangrijker te worden: in hoeverre moet de mens, en de economie in het algemeen, zelf lijden onder een verbod op vee en gezelschapsdieren? Deze week praat de Kamer over het wetsvoorstel van de parlementariërs Van Velzen (SP) en Waalkens (PvdA). Zij willen een verbod op de nertsenhouderij, na een overgangperiode van tien jaar. Er zijn mensen die zich afvragen wat er nog meer verboden zou kunnen worden. Wordt het misschien op den duur ook verboden kanariepietjes in een kooi te houden?

Het voorstel tot het verbieden van nertshouderijen is onethisch en politiek en economisch onverantwoord. Waarom? De overheid kan van alles verbieden als er een parlementaire meerderheid voor is. En dat gebeurt ook met grote regelmaat. Zo werkt politiek nu eenmaal. Maar net zo vaak worden bepaalde verboden later weer teruggedraaid, omdat ze in de praktijk niet haalbaar bleken, niet controleerbaar waren, of omdat de mensen en de economie er te zeer schade van ondervonden. Zo heeft het Duitse gerechtshof het verbod op roken in de horeca voor de kleine cafés teruggedraaid, omdat dit verbod het faillissement zou betekenen voor een hele beroepsgroep.

Ethische normen

Een verbod op het houden van nertsen kan niet worden gestaafd met argumenten over het gebrekkige welzijn van deze dieren. Diverse wetenschappe-

lijke onderzoeken tonen aan dat dit welzijn goed is, dankzij decennialange verbeteringen in de sector, zodat deze tot de dier-vriendelijkste ter wereld behoort, diervriendelijker ook dan andere delen van de dierhouderij. Daarom wenden Van Velzen en Waalkens ethische normen aan. Het dragen van bont is onethisch, want onnodig. Krista van Velzen vond het daarentegen wel nodig om op Prinsjesdag met een bontmuts met een hele nerts erop de Ridderzaal binnen te lopen. De gedachte was blijkbaar dat het onfatsoenlijk is om bont te dragen, behalve als je dat onfatsoen op plastische wijze etaleert. De terechte discussies over het dierenwelzijn worden er door dit vertoon van 'ethiek' niet frisser op.

Betrouwbaarheid

De politieke en economische ethiek vereisen nog een andere discussie over dit onderwerp. Die over de betrouwbare overheid en over de effecten op de economie. Een verbod op termijn betekent in feite de directe doodsteek voor de 180 Nederlandse nertsenbedrijven en de meer dan 1000 medewerkers die in de sector werkzaam zijn. Zij zullen niet tien jaar lijdzaam wachten op hun ondergang en intussen gewoon blijven investeren. De sector zal snel in verval raken. Het zou hetzelfde zijn geweest als de regering de afgelopen weken had gezegd: we sluiten ABN Amro over tien jaar. De bank zou de volgende dag al failliet zijn geweest. Nee, in plaats daarvan gaan regeringen in Nederland en elders er nu toe over om de spaartegoeden van burgers zo veel mogelijk of geheel te garanderen. Vanuit het ethische standpunt de burgers te moeten beschermen én om deze financiële crisis niet in een economische crisis te laten veranderen, zo groot als die in de jaren dertig.

De pelsdierenhouderij is een

exportsector waar de komende jaren veel meer dan ruim een miljard euro in omgaat. Het wegkrassen van zo'n bedrag kan de bekende dominosteen worden, met grote financiële gevolgen, die we misschien wel koste wat kost zouden moeten vermijden. Een les uit de geschiedenis: de eerste economische crisis in Nederland na de Eerste Wereldoorlog begon met een 'kleine crisis' in de leerindustrie in Brabant.

Schadeloos

Het wetsvoorstel kiest in het geval van de pelsdierenhouderij voor een 'sluittingstijd' van tien jaar, omdat de indieners vinden dat er dan geen schadeloosstelling hoeft te worden betaald. Dat is een illusie. De politieke ethiek vereist dat een sector die, geheel buiten eigen schuld, verboden wordt, daarvoor schadeloos wordt gesteld. De overheid heeft hiervoor een vaste werkwijze op basis van verlies van vermogen, inkomen en sloopkosten. Natuurlijk zullen nertsenhouders, die na het uitvaardigen van dit verbod al geen leningen meer kunnen krijgen voor de verplichte investeringen, gaan procederen tegen de overheid wegens onbehoorlijk bestuur. Zal een verbod een riskante schade toebrengen aan de Nederlandse economie? Zowel de schatkist als de economie zullen te lijden hebben van de ethische opvattingen van sommige politici die het dragen van bont, waar ook ter wereld, onfatsoenlijk vinden. De vraag naar de financiële en economische gevolgen is evenwel de meest ethische die het parlement zich dient te stellen.

Wim Verhagen is directeur van de Nederlandse Federatie van Pelsdierenhouders
Gert-Jan Oplaat is oud-Tweede Kamerlid van de VVD.
 door Wim Verhagen
 en Gert-Jan Oplaat